

Pentru Onoare! Pentru Patrie! Pentru Tricolor!

Nr. 5 (687)
2022

OASTEA MOLDOVEI

PUBlicație EDITATĂ DE MINISTERUL APĂRĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA

oasteamoldovei@army.md

VOCEA ARMATEI DE LA '92 ÎNCOACE

Agencia pentru Știință și Memorie Militară a inaugurat expoziția tematică „Unele aspecte ale presei militare din Basarabia”, organizată cu prilejul apariției, acum 30 ani, la 27 mai 1992, a primului număr al publicației Ministerului Apărării al Republicii Moldova „Oastea Moldovei”.

ȘIR Z E R E C U

■ EVENIMENT

5 ZIUA INTERNAȚIONALĂ A TRUPELOR ONU DE MENȚINERE A PĂCII, MARCATĂ LA MINISTERUL APĂRĂRII

Ministerul Apărării a organizat o masă rotundă în contextul Zilei internaționale a trupelor ONU de menținere a păcii, marcată anual la 29 mai.

19 VOCEA ARMATEI DE LA '92 ÎNCOACE

Agencia pentru Știință și Memorie Militară a inaugurat expoziția tematică „Unele aspecte ale presei militare din Basarabia”, organizată cu prilejul apariției, acum 30 ani, la 27 mai 1992, a primului număr al publicației ministerului Apărării al Republicii Moldova „Oastea Moldovei”.

■ COOPERARE

6 PACEA ESTE PREMIUL NOSTRU

Timp de aproape 2 decenii, militarii Armatei Naționale contribuie la menținerea păcii în toată lumea. Printre aceștia este și locotenent-colonel Lucreția Pascari-Tomoianu, femeia militar care a reușit să se impună într-o lume dominată de bărbați. Ofițerul a fost detașat în Sudanul de Sud, una dintre primele cinci cele mai periculoase țări din lume, în luna mai a anului trecut, iar în toată această perioadă stă la straja siguranței localnicilor din regiune.

■ IMPACT SOCIO-MILITAR

9 „UN PAS GREȘIT TE POATE COSTA VIAȚA!” *Campania de informare a pericolul munițiilor neexplodate*

Șef Centrul mass-media militară
locotenent-colonel Sergiu LECA,
tel. 022-252-252

locțiitor-șef Centrul mass-media militară
locotenent-colonel Viorel GLAVA

Echipa redacțională:

căpitan Dmitrii VOSIMERIC
locotenent Gheorghe GURĂU
plutonier adjutant Vitali IOVU
Steluța MOSCALCIUC
Kateryna RUSSU
Ion VULPE

oasteamoldovei@army.md
tel.: 022-252-045, 022-252-047

Secția TV/Radio:

locotenent Ludmila SOLOMON
locotenent major Mihail ȘAMBRA
locotenent Andrei GHERVAS
ladatorie@army.md
scutulpatriei@army.md
tel. 022-252-019

■ FORCE MAJEURE

10 NU EXISTĂ DURERE STRĂINĂ

Moldovenii rămân mobilizați pentru a întinde o mână de ajutor refugiaților din Ucraina

Grație Centrului Unic de Gestionare a Crizei (CUGC) persoanele care decid să se stabilească în Republica Moldova beneficiază de tot sprijinul necesar. Acestea sunt asigurate cu spații de cazare, hrană și locuri de muncă, în baza efortului de asistență efectuat de Guvern, organizații internaționale, inițiativa privată și voluntari.

■ SPORT

13 ASCENSIUNEA SPORTIVĂ A MILITARULUI SERGIU ROTARI

Soldatul clasa a III-a Sergiu Rotari, pe lângă faptul că îndeplinește serviciul militar în termen în Regimentul de Stat Major "General de brigadă Nicolae Petrică", în cadrul Batalionului Poliție Militară, mai practică și sambo.

■ CURIOZITĂȚI DESPRE UNITĂȚI

17 PACE PE 8 PETALE

Se pare că nu numai florile înfloresc masiv în luna mai, ci și unitățile militare. Cea mai bogată lună adună tocmai 8 unități create, majoritatea în 1992. Cele mai tinere sunt Batalionul 22 de menținere a păcii (1999) și Agenția Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniului a MA (2000). Ultima este o continuitate parțială a Departamentului Dotări.

■ DE LA OM LA „OM”

20 ALFABETUL „OM” DIN PRIMUL DECENIU

Exact, ca în alfabet - vom trece în revistă oamenii, care au lăsat o amprentă de proporții pentru ziarul/revista „Oastea Moldovei” și ulterior au succedat cu o carieră publică, dar nu au dat uitării experiența ziaristică militară.

■ ISTORIE MILITARĂ

24 7 HECTARE DE MEMORIE MILITARĂ

Complexul „Eternitate” ca denumire s-a întipărit rapid în mintea noastră. Azi poate doar preșcolarii sau elevii mici pot spune că nu știu ce este. Dar mă întreb și vă întreb: dincolo de nume, cât cunoaștem despre el, fără să facem apel la Google?

Secția rețele socializare:

locotenent Igor ROȘCOVANU
locotenent Irina ȚURCAN
Liuba VICOL
tel. 022-252-021

Materialele publicate
de „OASTEA MOLDOVEI” reflectă
opinia autorilor care s-ar putea
să nu exprime poziția redacției.
Reluările din „OASTEA MOLDOVEI”
trebuie să conțină trimerite la sursă.
„Oastea Moldovei” (Revistă)-
ISSN 1857-3703

Centrul mass-media militară
or. Chișinău,
șoseaua Hîncești, 84

Tipar SRL „Foxtrof”,
Adresa: mun. Chișinău, str. Florilor, 1
Tel.: (373-22) 49-39-36
e-mail: foxtrofmd@gmail.com,
www.tipografia.md

**Armata Națională
participă în operațiuni
de menținere
a păcii cu mandat ONU
începând cu anul 2003.**

**De atunci, 153 de ofițeri -
femei și bărbați -
au activat ca observatori
militari în misiunile
din Georgia, Sudan,
Sudanul de Sud, Liberia,
Coasta de Fildeș, Kosovo,
Republica Centrafricană
și în Departamentul ONU
pentru operațiuni de
menținere a păcii (DPKO)
din New York, SUA.**

**În prezent, Armata
Națională are 11 militari
în misiuni ONU de menținere
a păcii în Kosovo, Republica
Centrafricană
și Sudanul de Sud.**

ZIUA INTERNAȚIONALĂ A TRUPELOR ONU DE MENȚINERE A PĂCII, marcată la Ministerul Apărării

***Ministerul Apărării a organizat o masă rotundă
în contextul Zilei internaționale a trupelor ONU
de menținere a păcii, marcată anual la 29 mai.***

Prezentă la eveniment, coordonatoarea rezidentă interim ONU în Republica Moldova, Dima Al-Khatib, a spus că: „Evenimentul de astăzi ne oferă oportunitatea de a recunoaște eforturile celor care, zilnic, fac sacrificii pentru un scop comun, fiind în prima linie a solidarității globale. Avem oportunitatea de a reflecta asupra trecutului și de a ne dubla eforturile și angajamentele pentru a construi o lume mai bună - drepturile omului, dezvoltare durabilă și, bineînțeles, menținerea păcii”.

La rândul său, ministrul Apărării Anatolie Nosatii a mulțumit reprezentanților Organizației Națiunilor Unite pentru încrederea acordată și pentru posibilitatea oferită militarilor Armatei Naționale de a se manifesta ca pacificatori alături de armatele altor națiuni. „Ne dorim să ne lărgim prezența în misiuni de menținere a păcii sub mandat ONU și să oferim o mână de ajutor acolo unde este cea mai mare nevoie, să restabilim pacea și să obținem experiență în gestionarea conflictelor și provocărilor de diferit gen”, a spus Anatolie Nosatii.

În același timp, ministrul Nosatii s-a adresat militarilor Armatei Naționale, apreciind prestația acestora la nivel internațional. „Vreau să vă mulțumesc pentru că ați fost și sunteți ambasadorii Republicii Moldova peste hotare și vorbiți lumii despre aspirațiile statului nostru de a deveni furnizor de secu-

ritate globală, dar și pentru modul exemplar în care vă manifestați în misiuni, demonstrându-le partenerilor noștri că Armata Națională este o forță demnă de încredere”, a menționat ministrul Apărării.

Agenda discuțiilor a cuprins subiecte cu privire la contribuția Armatei Naționale în misiuni internaționale de pacificare, cadrul legislativ în domeniu, conlucrarea cu Organizația Națiunilor Unite în acest context, dar și prestația militarilor moldoveni în menținerea păcii și stabilității la nivel mondial.

La finalul activității, un grup de militari, participanți în operațiuni ONU de menținere a păcii, a primit distincții ale Armatei Naționale.

Armata Națională participă în operațiuni de menținere a păcii cu mandat ONU începând cu anul 2003. De atunci, 153 de ofițeri - femei și bărbați - au activat ca observatori militari în misiunile din Georgia, Sudan, Sudanul de Sud, Liberia, Coasta de Fildeș, Kosovo, Republica Centrafricană și în Departamentului ONU pentru operațiuni de menținere a păcii (DPKO) din New York, SUA.

În prezent, Armata Națională are 11 militari în misiuni ONU de menținere a păcii în Kosovo, Republica Centrafricană și Sudanul de Sud.

PACEA

ESTE PREMIUL NOSTRU

Timp de aproape 2 decenii, militarii Armatei Naționale contribuie la menținerea păcii în toată lumea. Printre aceștia este și locotenent-colonel Lucreția Pascari-Tomoianu, femeia militar care a reușit să se impună într-o lume dominată de bărbați. Ofițerul a fost detașat în Sudanul de Sud, una dintre primele cinci cele mai periculoase țări din lume, în luna mai a anului trecut, iar în toată această perioadă stă la straja siguranței localnicilor din regiune.

Observatorul militar spune că a optat pentru aceasta misiune, deoarece a fost ferm convinsă că va reprezenta Republica Moldova și Armata Națională la un nivel înalt: „ONU este considerată cea mai importantă organizație internațională, unică, are misiunea de a lupta pentru respectarea drepturilor omului, menținerea păcii și securității mondiale, păstrarea relațiilor armonioase între state, asigurarea cooperării internaționale în rezolvarea problemelor de interes economic, cultural, social și umanitar. De fapt, aceștia au fost și factorii care m-au determinat să fac parte din echipa ONU și să reprezint Republica Moldova în calitate de observator militar în Sudanul de Sud”.

Ofițerul susține că în primele 2 luni de mandat s-a aflat în teritoriul din regiunea de nord a țării unde a executat diverse misiuni. „Pe lângă atribuțiile de observator militar, patrulare cu mașina și elicopterul, întâlniri cu populația băștinașă, cu autoritățile locale, colectarea informațiilor privind securitatea, asigurarea cu medicamente, hrană și apă, orice militar mai deține și o funcție în cadrul subdiviziunii. Eu am activat în calitate de șef al secției J1 (resurse umane), iar după două luni și jumătate am fost transferată în aparatul central al misiunii, din Juba, capitala Sudanului de Sud”.

Militarul ne-a mai destăinuit că experiența trăită pe continentul african este interesantă, iar realitatea de acolo îi oferă lecții de viață la fiecare pas. Dincolo de maladiile reprezentative teritoriului, în Sudanul de Sud, cel mai mare pericol îl prezintă totuși oamenii înarmați. „Din primele luni petrecute în cadrul misiunii am fost profund marcată de imagini desprinse parcă dintr-o altă lume: lipsa condițiilor de trai ... femei care muncesc mereu ... copii flămânzi ... bărbați și minori înarmați care se plimbă nestingherit pe străzi. Economia țării e la pământ”, readuce firul acestei experiențe Lucreția.

**La 29 mai marcăm
Ziua Internațională
a Trupelor ONU de Menținere
a Păcii. Organizația Națiunilor
Unite a fost fondată o dată
cu încheierea celui de-al
doilea război mondial în 1945.
Republica Moldova a aderat la
ONU în primăvara anului 1992.**

Case din lut acoperite cu paie, drumuri neasfaltate și pline de noroi și oameni... oameni ce-și poartă de grijă ducând cu ei povara problemelor și a sărăciei, așa descrie ofițerul nostru tabloul sumbru în care trăiește de mai bine de un an. „Realitatea de aici este una extrem de dură. De la început mi-a fost greu să mă integrez în acest mediu. Suntem restricționați: nu avem voie să ieșim din mașină, să vizităm anumite locuri, să facem fotografii. De fapt, nu poți reda în cuvinte, nici prin poze realitatea din Sudan. Când privești în jur te iau fiorii. Într-o dimineață, pe la ora 6, trebuia să merg într-o deplasare și când am ieșit afară...copii se jucau deja în noroi. Toată noaptea plouase, iar acea dimineață era mai rece decât de obicei. Pentru mine era frig, pentru ei... cred că mult mai frig. Asemenea imagini îți taie respirația. În oraș nu sunt drumuri bine amenajate, nu există semne de circulație, poți întâlni animale (vacă, capre), nu există nici o regulă. Șoferii conduc haotic, nu funcționează semafoarele. Este foarte complicat să traversezi strada. Majoritatea caselor din oraș sunt fără geamuri. În regiune situația e și mai tristă. Locuințele sunt construite din lut și acoperite cu paie. La fel nu dispun de geamuri. Ușile sunt scunde, trebuie să te apleci pentru a intra în casă. Cea mai mare problema pentru ei rămâne totuși lipsa apei. Am fost într-o localitate, care în urma ploilor torențiale a rămas fără apă potabilă.

Am văzut cum oamenii strecurau printr-o bucată de pânză apa dintr-un râuleț format temporar în urma ploii”, relatează cu o voce tristă militarul. În context, ofițerul ne-a spus că localnicii privesc prezenta observatorilor militari cu ochi diferiți: unii îi vad drept scut de protecție împotriva problemelor cu care se confruntă, alții... in-

“

Să fii pacificator militar înseamnă să contribui cu experiența proprie la menținerea păcii în lume, să pui umărul la păstrarea siguranței în cele mai „problematic” state.

”

amici. „Oamenii ne informează că au nevoie de ajutor. Solicită hrană, apă potabilă și medicamente. Observatorii militari au contact direct cu localnicii. Noi doar colectăm informațiile din teren și le transmitem eșalonului superior. Acolo se iau deciziile în funcție de regiune, căile de acces și doleanțele populației”.

Să fii pacificator militar înseamnă să contribui cu experiența proprie la menținerea păcii în lume, să pui umărul la păstrarea siguranței în cele mai „problematic” state, spune femeia militar. Fiind departe de casă și familie, dorul de cei dragi este „inamicul” împotriva căruia luptă zilnic, dar nu ingenuchează niciodată în fața acestuia. „Mi-e dor de cei pe care i-am lăsat acasă. Muncesc zilnic, aici, în Sudanul de Sud, dar gândul e mereu la ei. Îmi pare rău că nu iau parte la cele mai importante evenimente de familie, dar... mă bucur că pot fi utilă unor oameni mult mai triști decât noi. Sunt mândră că fac parte din echipa ONU și promovez armonia pe continentul african, dar și cele mai frumoase valori umane. Pacea este premiul nostru”. Locotenent-colonel Lucreția Pascari-Tomoianu susține că Armata Națională și

Republica Moldova câștigă imagine pe plan internațional de pe urma participării militarilor în misiuni de menținere a păcii. „Aici, în misiune, deseori sunt confundată cu observatorii militari români (zâmbeste). Eu le vorbesc colegilor internaționali despre Republica Moldova, unde este poziționată geografic, le arăt cât de frumoasă e țara noastră. Acum așa și sunt numită – Moldova. În regiunea unde activez, sunt singura reprezentantă a RM, ceilalți fiind repartizați prin teritoriu unde și mai puțin s-a auzit despre această palmă de pământ. Pacificatorii moldoveni sunt priviți cu ochi buni, deoarece noi suntem muncitori. Noi avem o experiență foarte bună. Suntem mai receptivi și mai rapizi la îndeplinirea cerințelor”, a menționat ofițerul.

Precizăm că până în prezent, 153 de ofițeri moldoveni au fost detașați în calitate de observatori militari în Georgia, Coasta de Fildeș, Liberia, Sudan, Sudanul de Sud, Republica Central Africană, Kosovo și în cadrul Departamentului ONU pentru operațiuni de menținere a păcii. În prezent, 11 militari ai Armatei Naționale se află în misiuni de menținere a păcii sub egida ONU în Sudanul de Sud, Republica Central Africană, Kosovo, precum și în cadrul Departamentului ONU pentru operațiuni de menținere a păcii (DPKO) din New York, SUA.

Steluța MOSCALCIUC

Campania de informare a pericolului munițiilor neexplodate

„UN PAS GREȘIT
TE POATE COSTA **VIAȚA!**”

- Peste **1800** de elevi din școlile și taberele de odihnă din nordul, centrul și sudul țării, în perioada aprilie-iunie curent, au fost informați despre pericolul munițiilor neexplodate rămase în sol din perioada celui de-al Doilea Război Mondial și din timpul acțiunilor de luptă pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova, în cadrul campaniei de informare organizate de către echipele de genști ale Armatei Naționale.

Potrivit șefului Serviciului geniu al Armatei Naționale, locotenent-colonel Igor Livîțchi, ședințele s-au desfășurat în perioada aprilie-iunie curent, în cadrul campaniei de sensibilizare a populației cu genericul „Un pas greșit te poate costa viața!”. Obiectivul campaniilor a fost informarea și sporirea gradului de conștientizare a riscurilor la care se expun copii și maturii în cazul depistării obiectelor explozive în sol și manipulării necorespunzătoare a acestora.

„Constatăm, cu regret, că pericolul muniției neexplodate mai persistă, iar copiii sunt cei mai afectați. Sperăm că odată cu informarea în cadrul campaniei, să oferim o mai mare siguranță copiilor și cetățenilor. Totodată, la solicitarea Centrelor Militar-Teritoriale și a autorităților publice locale, a fost extinsă perioada de desfășurare a campaniei de informare și pe perioada vacanței de vară. În taberele de odihnă, genștii Armatei Naționale sunt solicitați să prezinte lecții cu caracter educativ-informativ de prevenire a pericolelor, cazurilor de rănire sau deces în rezultatul depistării obiectelor explozive rămase în sol”, a menționat locotenent-colonelul Igor Livîțchi.

Astfel, echipele mobile de genști ale Brigăzilor de infanterie motorizată „Moldova”, „Dacia” și Batalionului de Geniu „Codru” au organizat ședințe de informare în școli, gimnazii, licee și tabere de odihnă din localitățile raioanelor Bălți, Fălești, Singerei, Strășeni, Ialoveni, Criuleni și Cahul.

Elevii din cadrul instituțiilor de învățământ ne-au comunicat că în cadrul campaniei organizate au avut ocazia să vadă mai multe tipuri de obiecte explozive prezente pe teritoriul țării și să fie informați despre specificul acestora.

„Am fost intrigați când am aflat că vom participa la astfel de lecții pentru că nu în fiecare zi aflăm asemenea lu-

cruri, iar informațiile povestite de militari, ne vor fi de mare folos, deja vom ști unde să apelăm pentru a primi ajutor în caz că depistăm un obiect suspect în sol”, au spus elevii.

Totodată, această Campanie a fost lansată în luna aprilie a anului curent și se desfășoară în două etape — primăvara și toamna — atunci când populația demarează mai intens lucrările agricole, iar o consecință a acestor acțiuni fiind probabilitatea de depistare a obiectelor explozive rămase în sol.

De notat că, din anul 1992 până în prezent, 24 de persoane au decedat, iar alte 29 au fost rănite în rezultatul incidentelor soldate cu explozia diferitor muniții. Din numărul total al celor care au avut de suferit, opt copii au decedat, iar alți șase au fost răniți.

Locotenent Andrei GHERVAS

**DIN ANUL 1992 PÂNĂ
ÎN PREZENT ÎN REZULTATUL
INCIDENTELOR SOLDATE
CU EXPLOZIA DIFERITOR MUNIȚII**

24 DE PERSOANE
AU DECEDAT
29 AU FOST
RĂNITE

**DIN NUMĂRUL TOTAL AL CELOR
CARE AU AVUT DE SUFERIT**

8 COPII
AU DECEDAT
6 AU FOST
RĂNIȚI

NU EXISTĂ DURERE STRĂINĂ

Moldovenii rămân mobilizați pentru a întinde o mână de ajutor refugiaților din Ucraina

Războiul ruso-ucrainean continuă să ia vieți nevinovate și să schilodească destine omenești. Din februarie, vecinii noștri de peste Nistru trec testul la rezistență în pofida voinței lor, își deplâng morții și visează la pace. De teama de a-și pierde ființele dragi, ucrainenii își adună lucrurile necesare în valize și urmează calea străinătății. Grație Centrului Unic de Gestionare a Crizei (CUGC) persoanele care decid să se stabilească în Republica Moldova beneficiază de tot sprijinul necesar. Acestea sunt asigurate cu spații de cazare, hrană și locuri de muncă, în baza efortului de asistență efectuat de Guvern, organizații internaționale, inițiativa privată și voluntari.

Din 31 martie, după reorganizare, Centrul este condus de către colonelul Adrian Efros, șef de direcție în Marele Stat Major al Armatei Naționale. Militarul împreună cu întreaga echipă muncesc pentru a le asigura refugiaților o viață mai bună. Potrivit ofițerului, colaborarea cu Agențiile ONU, gestionarea centrelor de plasament și asigurarea transportului pe segmentul de frontieră sunt câteva dintre prioritățile structurii. „Pe parcursul activității sale, Centrul Unic de Gestionarea Crizei s-a focusat pe unificarea eforturilor atât a structurilor de stat, cât și a organizațiilor internaționale pentru a oferi tot suportul necesar refugiaților

care au ajuns la noi în țară. Este o activitate permanentă ce vizează soluționarea problemelor pe care le întâmpină ucrainenii. Totodată, desfășurăm activități de proiectare a planului de contingență în cazul unui flux major de refugiați, dar și de integrarea acestora în societate”.

Ofițerul Efros susține că a reușit cu brio să se adapteze la noua sa funcție, întrucât armata i-a fortificat abilitățile de lider și de conducere. „Activitatea mea zilnică se bazează pe comunicarea cu personalul. În Armata Națională mi-am format abilitățile de vorbire, de agreare, de a dezvolta și de a implementa planuri. Este o caracteristică benefică pe care am acumulat-o în cadrul îndeplinirii serviciului militar prin contract, iar acum o aplic în practică la nivel interministerial”. În context, colonel Efros a declarat că datorită conlucrării strânse între structurile statului, criza refugiaților cauzată de războiul ruso-ucrainean este gestionată eficient. „Inițial nu era un mecanism clar stabilit, cine, ce, unde și cum trebuie să se implice în gestionarea crizei, fiindcă nimeni nu s-a așteptat și nu a fost pregătit pe deplin pentru a răspunde la această situație. Însă, cu timpul, lucrurile au fost bine puse la punct.

PESTE

500 000DE CETĂȚENI UCRAINENI
AU TRAVERSAT HOTARUL
REPUBLICII MOLDOVAACTUALMENTE
PE TERITORIUL MOLDOVEI SE AFLĂ
CIRCA**78 000**DE REFUGIAȚI
DIN CARE CIRCA**41 000**

MINORI

AGENȚII ECONOMICE AU PREZENTAT
PESTE**2 000**DE LOCURI
DE MUNCĂ**620**DE PERSOANE
ANGAJATE OFICIAL
ÎN CÂMPUL MUNCII

PESTE

800DE COPII AU
FRECVENTAT ȘCOLILE

Acum sunt clar stabilite misiunile per fiecare instituție: începând de la primirea și documentarea la punctele de trecere a frontierei, transportarea, asigurarea cu spațiu locativ, cu hrană, până la ședințe de consiliere psihologică, juridică, etc”.

În timpul îndeplinirii acestei funcții, ofițerul afirmă că a întâmpinat mai multe dificultăți privind gestionarea crizei. Cele mai multe impedimente au fost raportate la început, întrucât se înregistra un număr mult mai mare de traversări ale frontierei de stat a Republicii Moldova, iar autoritățile nu au fost pregătite pentru o asemenea provocare. „Lista de necesități diferă substanțial de ceea ce era inițial, deoarece la prima etapa de răspuns a crizei am avut nevoie să identificăm spații de cazare, apoi să le amenajăm corespunzător. Am avut o conlucrare foarte eficientă între structurile ministerelor, voluntari și societatea civilă. Toți s-au mobilizat la maxim și au contribuit în regim de urgență pentru a gestiona criza respectivă. Actualmente, lista de necesități este diferită de cea inițială. Acum desfășurăm programe de incluziune socială, de educație, de încadrare în câmpul muncii, de asistență medicală etc.”

Colonelul Efros susține că fluxul refugiaților este mult mai mic decât la începutul războiului, totuși ucrainenii, de teama invaziei rusești, continuă să părăsească propria patrie, acolo unde în sudoarea frunții și-au creat acel colțișor de rai numit acasă. „Dacă la începutul războiului, timp de 24 de ore, circa 30 de mii refugiați traversau hotarul moldo-ucrainean, acum, însă, numărul a scăzut semnificativ, ajungând până la 1200-1300. Total, peste 500 de mii de cetățeni ucraineni au traversat hotarul Republicii Moldova. La momentul actual pe teritoriul țării noastre se află circa 78 de mii de refugiați, 41 de mii dintre ei fiind minori. Majoritatea ucrainenilor care decid să fugă din calea războiului aleg drept destinație țările Uniunii Europene și doar 20% dintre aceștia rămân pe teritoriul moldav”. Colonel Efros a mai menționat că unii cetățeni ai Ucrainei merg la baștină pentru a-și revedea casă și rudele, însă puțini sunt cei care se încumetă să rămână în țară și să-și construiască totul din nimic.

Potrivit șefului Centrului Unic de Gestionarea Crizei persoanele strămutate din Ucraina beneficiază de mai multe măsuri de protecție și incluziune socială. „Se muncește foarte aprig în acest domeniu și la momentul de față avem 620 de persoane angajate oficial în câmpul muncii. Agenții economici au prezentat peste 2 mii de locuri de muncă. Accesul la serviciu este liberalizat, în acest sens a fost adoptată și o decizie a Comisiei pentru Situații Excepționale ce prevede facilitarea accesului pe piața muncii a refugiaților. Peste 800 de copii au frecventat școlile cu predare în limba română sau în cea rusă. Toate centrele de plasament au fost conectate la internet, deoarece foarte mulți copii refugiați au dorit să continue instruirea în baza programelor online oferite de Ucraina.

Acum avem programe pentru a asigura minorii cu bilete la taberele de odihnă. Avem deja copii care beneficiază de ele. Aceste procese vădura pe tot parcursul verii. În 248 de grădinițe din țară sunt desfășurate activități extrașcolare. Avem și tabere cu sejur de zi. Tot ceea ce oferim copiilor noștri din Republica Moldova, acordăm și copiilor refugiați”.

În aceeași ordine de idei, ofițerul Efros a reiterat că cheltuielile bugetare pentru gestionarea crizei refugiaților sunt oferite de sursele externe, pentru aceasta fiind derulate 2 programe de finanțare. „Unul este pus la dispoziție de către Înaltul Comisariat ONU pentru refugiați în Republica Moldova, program financiar în care ucrainenii primesc 120 de dolari per persoană. Pentru a avea o echitate între refugiați și populația locală, grație programului alimentar mondial, familiile care găzduiesc ucrainenii, beneficiază de asistență financiară în valoare de 190 de dolari. În cadrul primei tranșe peste 11 mii de familii de moldoveni au primit ajutor financiar, iar acum suntem în plină desfășurare a celei de a doua etape”. Militarul a specificat că pentru alimentarea în centrele de plasament, adăposturile de urgență și centrele de triere resursele financiare sunt asigurate în totalitate din surse externe. Din fondul de intervenție se achită doar salariile angajaților și serviciile comunale.

De la începutul războiului ruso-ucrainean, militarii Armatei Naționale au fost mereu în sprijinul autorităților pentru a gestiona criza fluxului de refugiați. Aceștia au răspuns afirmativ la fiecare apel făcut de către oficialități. Deși acest aport nu a fost foarte vizibil, s-a dovedit a fi extrem de necesar, afirmă ofițerul Efros. „Din februarie am început să susținem efortul guvernamental prin pregătirea infrastructurii pentru primirea și cazarea refugiaților. Ba mai mult, a fost deschis și un centru de plasament pentru refugiați în Brigada „Ștefan cel Mare”. Acum aceasta și-a sistat activitatea, însă atunci când a fost necesar, Armata Națională foarte repede a reacționat și a amenajat un spațiu de cazare cu o capacitate de 200 de paturi. Militarii au fost implicați în diferite activități de gestionare a ajutorului umanitar. Noi, cei aflați la datorie, întotdeauna suntem deschiși solicitărilor care parvin din partea altor ministere sau a societății civile. Avem o conlucrare foarte bună și suntem mereu pregătiți să intervenim”.

Amintim că, Centrul Unic de Gestionare a Crizei a fost creat la 28 februarie 2022 și s-a aflat în subordinea Guvernului. Ulterior, la 31 martie, acesta a fost reorganizat și trecut în gestiunea Ministerului de Interne, iar noul șef CUGC a fost desemnat colonelul Adrian Efros.

Steluța MOSCALCIUC

Oastea Moldovei

Ascensiunea sportivă a militarului

SERGIU ROTARI

Activitatea militară se asociază, de cele mai dese ori, cu o viață activă care implică diferite tipuri de sport, precum curse de alergări, baschet, volei, înot și artele marțiale. Mulți militari ai Armatei Naționale practică artele marțiale pentru a-și dezvolta abilitățile fizice, moral-spirituale, pentru a căpăta anumite abilități în scop de autoapărare și nu în ultimul rând pentru o carieră profesionistă în domeniul sportiv.

În contextul dat, soldatul clasa a III-a Sergiu Rotari, pe lângă faptul că îndeplinește serviciul militar în termen în Regimentul de Stat Major "General de brigadă Nicolae Petrică", în cadrul Batalionului Poliție Militară, mai practică și sambo.

Pentru el pasiunea pentru lupte a prins rădăcini acum șase ani, în cadrul Liceului Internat Republican cu Profil Sportiv la secțiile sambo și judo unde tânărul și-a făcut studiile. Acesta spune că în liceu orarul a avut niște asemănări cu orarul zilnic din unitatea militară.

„În liceul sportiv am început să practic judo la recomandarea unui prieten și vreau să atrag atenția că judo are unele asemănări cu sambo, iar ținând cont de acest fapt mi-a fost foarte ușor să mă adaptez tehnicilor de luptă în momentul când am început să practic sambo. La condițiile cazone m-am adaptat rapid, deoarece în liceul sportiv ne trezeam dimineața și începeam ziua de regulă cu un antrenament pentru toate grupele de mușchi, iar după amiază continuam cu celălalt antrenament, de lupte. În liceu am înțeles că pentru mine sambo nu este doar un sport, dar și o cale de dezvoltare moral-spirituală care te face să te simți mai încrezut în sine, mai atent la detalii și mai disciplinat din toate punctele de vedere”.

Totodată, militarul a reprezentat Republica Moldova la o serie de campionate naționale și internaționale,

printre care campionatul Ucrainei la sambo, unde a câștigat bronzul și campionatul european la același gen de luptă sportivă, desfășurat în România, unde s-a poziționat pe locul 5. Cea mai recentă performanță sportivă a tânărului a fost înregistrată la Concursul raional din Anenii Noi, unde s-a învrednicit de medalia de aur, la categoria de greutate 73 kilograme.

„Am avut un regim de alimentație mai special pentru pregătirea la campionatele naționale și internaționale, antrenamentele de regulă au avut o durată de două sau trei ore, respectiv și consumul de calorii a fost mai mare, iar când practici artele marțiale trebuie să respecti toate etapele, antrenamentele, alimentația, odihna și studierea tehnicilor specifice sportului pentru a avea rezultatele așteptate”, povestește militarul despre realitățile zilnice de până la armată.

În incinta sălii de lupte din cadrul unității militare, soldatul clasa a III-a Sergiu Rotari ne-a comunicat că prin muncă zilnică, dedicație, dorință și scop se pot obține rezultate uimitoare în toate domeniile de activitate.

Punctăm că Sambo este un stil de arte marțiale care își are originile din Rusia, având unele asemănări cu Judo. Cuvântul „SAMBO” mai este înlocuit în unele cazuri cu expresia „autoapărare fără arme”. Baza arsenalului tehnic Sambo este un complex din cele mai eficiente metode de apărare și atac, selectate din diferite tipuri de arte marțiale și tehnici de luptă a multor națiuni ale lumii. Numărul tehnicilor din arsenalul Sambo este în continuă creștere, pentru că tipul dat de arte marțiale este în continua dezvoltare, devenind popular, îndeosebi, în ultimele patru decenii.

Locotenent Andrei GHERVAS

Academia Militară a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun” a parcurs mai multe etape în devenirea sa instituțională, începînd de la Liceul Militar „Alexandru cel Bun”, care a fost creat în anul 1992.

La 1 septembrie 1993, Liceul Militar a fost reorganizat în Colegiul Militar „Alexandru cel Bun”. Din anul 2002, Colegiul Militar a fost reorganizat în Institutul Militar al Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”. În anul 2010, Institutul Militar al Forțelor Armate „Alexandru cel Bun” a fost reorganizat în Academia Militară a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”.

Durata studiilor este de 3 ani.

Promoțiile de studenți sunt instruite la 3 specialități militare:

- conducerea subunităților de infanterie;
- conducerea subunităților de artilerie;
- conducerea subunităților de comunicații și informatică.

MISIUNILE INSTITUȚIEI

- formarea și pregătirea profesională a cadrelor de ofițeri, necesare Forțelor Armate ale Republicii Moldova;
- desfășurarea cercetărilor științifice în diverse domenii, potrivit solicitărilor Forțelor Armate ale Republicii Moldova;
- pregătirea la masterat și doctorat a specialiștilor militari și civili în domeniul științific - securitate și apărare;
- perfecționarea și specializarea specialiștilor militari și civili la diferite cursuri;
- formarea sergenților și ofițerilor în rezervă;
- studierea limbilor străine;
- promovarea imaginii Armatei Naționale și profesiei de ofițer (militar) în societate;
- educația militar-patriotică a tineretului din Republica Moldova.

AVANTAJELE STUDIILOR ÎN ACADEMIA MILITARĂ

- locuri la studii subvenționate de stat;
- achitarea bursei pentru studii;
- cazare, hrană, echipament, oferite gratuit;
- săli de sport performante;
- bibliotecă dotată cu literatură de specialitate;
- săli de calculatoare echipate modern.

ACTELE NECESARE PENTRU ADMITERE

- Cerere - model de înscriere (se depune la Secția Administrativ-Militară sau la Centrele Militare Teritoriale) de la 01 ianuarie pînă la 30 iunie;
- Adeverința de naștere și copia acesteia;
- Copia buletinului de identitate a candidatului, a părinților, (a soției - la necesitate) cu viza de domiciliu permanent;
- Cazier judiciar eliberat de Direcția Informații MAI (str. Hîncu, 3, municipiul Chișinău, tel.(022) 255155);
- Copia diplomei de Bacalaureat;
- Referință de serviciu, eliberată de la locul de muncă sau de instituția de învățămînt absolvită;
- Certificat medical (HIV-SIDA);
- Curriculum vitae (autobiografie);
- 6 fotografii color 3x4 cm;
- Fișa examenului medical (de expertiză medico-militară) stabilit pentru înscrierea în instituțiile de învățămînt militar, eliberată de comisiile de profil.

OPORTUNITĂȚI DE CARIERĂ DUPĂ ABSOLVIRE

- acordarea gradului militar primar al corpului de ofițeri „LOCOTENENT”;
- obținerea titlului de licențiat în militarie la specialitățile: conducerea subunităților de infanterie, conducerea subunităților de artilerie, conducerea subunităților de comunicații și informatică;
- permis de conducere – categoriile „B” și „C”;
- loc de muncă garantat în una din unitățile militare ale Armatei Naționale;
- asigurare cu spațiu locativ;
- posibilitatea continuării studiilor la ciclul II masterat, ciclul III studii superioare de doctorat;
- programe de profesionalizare peste hotare;
- studierea limbilor străine (certificate prin diplomă).

PACE PE 8 PETALE

Se pare că nu numai florile înfloresc masiv în luna mai, ci și unitățile militare. Cea mai bogată lună adună tocmai 8 unități create, majoritatea în 1992. Cele mai tinere sunt Batalionul 22 de menținere a păcii (1999) și Agenția Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a MA (2000). Ultima este o continuitate parțială a Departamentului Dotări.

AGENȚIA ASIGURARE RESURSE ȘI ADMINISTRARE PATRIMONIUL A MA (3 mai)

- Cel mai sonor proiect al instituției este asigurarea cu spațiu locativ de serviciu a militarilor prin contract (2014-2018), ceea ce a constituit o premieră chiar la nivel național. Până în prezent, numărul beneficiarilor a ajuns la 479, cei mai mulți fiind în garnizoana Chișinău. În total, agenția gestionează 665 locuințe de serviciu și administrează toată proprietatea imobiliară a Ministerului Apărării.
- Cele mai multe investiții în infrastructura militară s-au făcut în ultimii 10 ani. Printre ele putem nominaliza Centrul de instruire Bulboacă (programul GPOI), ca lucrări: 3 blocuri alimentare, 6 cazărmi, un complex sportiv (dotat cu bazin de înot), un centru cultural educativ și o serie de bunuri strategice necesare pentru dezvoltarea capabilităților militare.
- Este singura instituție din AN, care are specialiști atestați, cu un calificativ înalt în domeniul construcțiilor, energiei, cadastrului și achizițiilor publice. Sunt 47 la număr, dintre care 35% femei. Inițial, personalul Agenției număra 71 de persoane, incluse în 2 direcții și 2 secții.
- Cea mai mare vechime în muncă o au funcționarii Tatiana Mereuță, Nina Tarlapan și Victor Morgoci cu 46, 38 și respectiv 33 de ani stagiu. Cea din mijloc are și cea mai dedicată agenției ca număr de ani - 22 de ani.

BATALIONUL 22 DE MENȚINERE A PĂCII „CĂȘTI ALBASTRE” (11 mai)

- Este unica unitate de menținere a păcii și singurul batalion cu toponim matematic. De ce 22? Cea mai vehiculată explicație e că combinația provine de la batalionul 2 din brigada 2, inițial fiind parte a unității de infanterie motorizată din capitală.
- Este prima unitate din AN certificată OCC (Conceptul Capabilităților Operaționale). Se întâmpla în 2012.
- Întâietate deține și la misiuni de grup - a detașat contingente în 2 teatre de operații diferite: 6 în Iraq (2003-2008) și din 2014 în Kosovo (648 militari).
- În 23 de ani de activitate B22MP a participat la 81 exerciții internaționale și naționale. Cel mai important antrenament reprezintă *Scutul Păcii*, ce se desfășoară odată în 3 ani.

- Doi militari ai căștilor albastre au intrat în top 21 al AN: căpitan Nicolae Ținevschi, compania căruia a susținut cu succes evaluarea OCC anul trecut și sergent clasa II, Ion Matei, ca cel mai bun instructor la cursul de sergenți.

COMENDUIREA MILITARĂ A ARMATEI NAȚIONALE (CMAN -12 mai)

- Instituția include 7 structuri: conducerea; secțiile: protecția forțelor, poliție militară rutieră, investigație, transporturi și comunicații militare; serviciul arest și Complexul „Eternitate”.
- Secția poliție militară escortează anual cca 85 coloane de tehnică militară și delegații străine. Cei 2 ofițeri, pe lângă lecții și monitorizări, efectuează lunar și câte 2-3 patrulări în garnizoana Chișinău, iar până în 2007 aceste inspecții aveau loc zilnic.
- Cele mai multe verificări ale unităților militare - cam 90, secția protecția forțelor le-a desfășurat prin 2017 comparativ cu anul 2021 când au fost doar 32. Din cei 5 militari, 3 îndeplinesc lunar 27 servicii de gardă.
- Anual în arestul CMAN se găsesc cca 300 militari. Instituția este acreditată și verificată de ombudsmanul poporului.
- Secția investigații e mereu cu ochii pe disciplina militară din AN. În anul 2021 au fost realizate 50 de cercetări administrative, cele mai multe pe cazuri de traumatism.

CENTRUL CONSULTATIV-DIAGNOSTIC (15 mai)

- Construcția, concepută ca policlinică pentru generalii sovietici, începe în 1988, dar odată deschisă, primește militari și civili fără excepție. Zilnic, cca 300 de pacienți.
- Instituția, până a deveni independentă, a fost o secție a Spitalului Clinic Militar Central, cunoscută ca Policlinica 93. Activitatea și sediul separate din 1992 rămân neschimbate până azi, doar numele e altul din 2006 - Centru consultativ-diagnostic pentru Armata Națională.
- Franklinizarea, o metodă fizioterapeutică indicată în boli funcționale ale sistemului nervos, dermatoze, ulcere, etc e aplicabilă doar aici în întreaga capitală.
- Cea mai mare și printre cele mai durabile saline din Moldova se află în cadrul CCDAN. A fost amenajată în 1992 cu ajutorul specialiștilor din Țările Baltice.

- Femeile reprezintă 85% din personal. Cele mai longevive cadre medicale din CCD prestează servicii de cardiologie, stomatologie și masaj. E vorba de Elvira Sajin, șef cabinet de diagnostic funcțional, care activează din 1984, Lucia Roman, Silvia Vihristiuc și Lidia Ghertescu, asistente medicale cu o experiență în instituție de aproape 30 de ani. La polul opus, cu statut de cea mai tânără angajată ca vârstă și ca stagiul este Corina Andriuța, care face studii și, în paralel, primii pași profesionali ca asistentă în secția laborator.
- Printre angajații civili cu dezabilități din Armata Națională, 4 sunt în CCD. Toate persoanele sunt cu deficiențe de auz și vorbire, ceea ce nu le împiedică să activeze în secțiile chirurgie, medicina de familie și fizioterapie.

REGIMENTUL DE RACHETE ANTIAERIE „DIMITRIE CANTEMIR” (15 mai)

- Este singura unitate extinsă pe întreg teritoriul țării, cu subunități la Mărculești, Căușeni, Băcioi, Dănceni și Durlești, cea din urmă fiind inima tuturor.
- În țara noastră sunt 25 puncte de intersecție aeriană, ce vor dispărea curând. Europa renunță la ele din motiv economic și ecologic. Controlul spațiului aerian este principala misiune a unității și e una de luptă în continuu, chiar și pe timp de pace.
- Cele mai multe încălcări ale spațiului aerian se fac la înălțimi joase, până la 200 m, pentru că aeronavele sunt practic neidentificate. În înălțime cerul Moldovei este controlat până la 12 mii km. Cea mai productivă colaborare în acest sens este cu România.
- „Capu Midia” din ‘99 este cea mai memorabilă premieră pentru militarii din RRAA. La acele trageri internaționale ei au participat pentru prima dată, cu propriile arme, și au avut reușite înalte.

CENTRUL DE PREGĂTIRE A SPECIALIȘTILOR AL ARMATEI NAȚIONALE (25 mai)

- În cei 30 de ani de activitate centrul a pregătit mii de cadre calificate pentru Armata Națională și zeci de mii pentru economia națională. Doar în ultimii 10 ani structura militară a încorporat din rândul recruților cca 1300 conducători auto, 60 mecanici-conducători de mașini blindate și 50 bucătari.
- Rețeaua școlilor include câte una în fiecare raion.

ZIARUL „OASTEA MOLDOVEI” /CENTRUL MASS-MEDIA MILITARĂ (27 mai)

- În 30 de ani „Oastea Moldovei” a avut 684 apariții: inițial în formă de ziar săptămânal, apoi bilunar, iar din 2011 apare ca revistă lunară. Mai mult, combinația de 2 culori a fost înlocuită treptat cu una multicoloră.
- Tirajul ziarului în primii ani de la creare a fost de 5 mii de exemplare, ce se epuiza în doar câteva ore. Singura dată, când numărul a fost tipărit suplimentar, era o stenogramă neredactată a unei ședințe de la Ministerul Apărării în urma conflictului dintre președintele Mircea Snegur și ministrul Apărării Pavel Creangă. În anii ce au urmat, tirajul publicației a variat între 2000 și 3000 de exemplare, distribuite abonaților prin unități, instituții publice și la domiciliu. Un anume număr ajunge și în chioșcuri.
- În fruntea redacției „OM” au fost 4 conducători, doi dintre ei au continuat profesional cu funcții publice decizionale.
- Pe 1 martie 2006, în baza redacției ziarului „OM”, a fost creat Centrul mass-media militară. În componența centrului intră: Redacția ziarului „Oastea Moldovei”, Secția TV/radio și Secția internet.

REGIMENTUL DE AVIAȚIE „DECEBAL” (27 mai)

- Este unica unitate de aviație din Republica Moldova în prezent și în 1992, când a executat misiuni de luptă. Cea mai cunoscută pereche de luptă de atunci, compusă din aviatorii Rusu și Neburac, a făcut furori în războiul de pe Nistru, în special în Tighina.
- Avioanele supersonice Mig-29 au fost utilizate în exerciții cu trageri de luptă în anii 1995-1996. La poligonul din Bulboacă a avut loc un bombardament aerian, inclusiv cu rachete S-8.
- Un duet aviatic curios dintre cea mai veche și cea mai nouă aeronavă din dotarea regimentului moldovean, An-2 și An-72, a zburat pe cerul din Bulgaria în 2002. Alte aeronave implicate în diverse misiuni au fost: An-26 – Georgia, Mi-8 – Turcia și Franța.
- Aeronava An-2 din dotarea Armatei Naționale este unicul avion din lume, ce poate zbura cu coada înainte.
- Doi din ofițerii Regimentul de Aviație fac parte din top 21 militari ai AN: locotenent-colonel Alexandru Mațco, singurul comandant de navă din AN și locotenent Vitalie Grițco, participant la Gala studenților cu cele mai bune rezultate academice. Cel din urmă s-a implicat activ și în diverse proiecte sociale.

Mulțumim pentru informații coloneilor Sergiu Voinu, Ion Coțofană, Andrei Cemîrtan, Andrei Marfin, Lilian Arhip, Valeriu Rusu, Vitalie Ciobanu, locotenent-colonelului Victor Balanuță, maiorului Alexandru Just, căpitanului Evghenii Țurcanu și sergentului principal Ion Rață.

Liuba VICOL

VOCEA ARMATEI DE LA '92 ÎNCOACE

Agencia pentru Știință și Memorie Militară a inaugurat expoziția tematică „Unele aspecte ale presei militare din Basarabia”, organizată cu prilejul apariției, acum 30 ani, la 27 mai 1992, a primului număr al publicației Ministerului Apărării al Republicii Moldova „Oastea Moldovei”.

Expoziția include peste 50 de exponate, inclusiv unele numere ale ziarelor militare „Soldatul Moldovean” (au apărut 14 numere), „Moldova Militară” (a fost tipărit un număr), „Basarabia Militară” (au fost 3 numere) și altor publicații, care au reflectat evoluțiile din teatrul de operații ale Primului Război Mondial, editate în Basarabia în perioada renașterii naționale (1917-1918), etc, documente istorice și fotografii ale redactorilor-șefi din acea perioadă și altele. În cadrul evenimentului, directorul Agenției, dr. Ciobanu Vitalie, a menționat că expunerea publică a acestor materiale este o premieră pentru Republica Moldova, documentele fiind recepționate de cercetătorii instituțiilor în arhivele din România. „Ulterior, în baza acestor și altor documente, urmează a fi realizat un studiu în care vor fi reflectate evoluțiile presei militare din perioada renașterii naționale în Basarabia, impactul și rolul presei militare asupra evenimentelor de atunci, etc.”, a specificat Vitalie Ciobanu.

Un compartiment aparte al expoziției este dedicat apariției și evoluției publicației ministerului Apărării. În intervenția sa, comandor (r) Dumitru Amariei, ziarist român, fondatorul și realizator al primelor 3 numere, publicate la București, a specificat că a fost o onoare și o responsabilitate enormă de a iniția noua publicație, care a avut un impact deosebit în rândul populației și, în special, combatanților aflați pe linia întâi a războiului. „Sunt bucuros că pe parcursul celor 30 ani de existență, „Oastea Moldovei” a devenit mai mult decât o publicație departamentală, fiind cunoscută și apreciată în mase, iar munca ziariștilor militari fiind apreciată la justa valoare”, a menționat Dumitru Amariei.

Despre importanța și rolul „Oastei Moldovei” atât în contextul promovării imaginii Ministerului Apărării, cât și a serviciului militar în societate, a vorbit secretarul de Stat, Sergiu Plop. Oficialul a mai remarcat că „Oastea Moldovei” de la prima sa apariție a devenit promotorul sentimentului de patriotism și dragoste față de Patrie, prima sursă de informare a opiniei publice despre cele mai importante evenimente din sectorul de securitate și apărare.

În context, Sergiu Plop a înmănat distincții ale ministerului Apărării, comandorului (r) Dumitru Amariei, colonelilor (r) Viorel Cibotaru și Valeriu Rusu.

ALFABETUL M

DIN PRIMUL DECENIU

Exact, ca în alfabet - vom trece în revistă oamenii, care au lăsat o amprentă de proporții pentru ziarul/revista „Oastea Moldovei” și ulterior au succedat cu o carieră publică, dar nu au dat uitării experiența ziaristică militară.

Primul și în setul de litere și în istoria publicației este comandorul **Dumitru Amariei**. Grație efortului, entuziasmului, profesionalismului dumnealui și a echipei de la București, au apărut primele 3 numere ale ziarului „OM”:

„Inițiativa unei astfel de ediții a aparținut ministrului Apărării, Ion Costăș. În urma înțelegerii cu omologul său din România Nicolae Spiroiu, a fost posibilă materializarea acelei idei. Astfel, primele două numere au fost tipărite la București, cu un tiraj de 5000 de exemplare. Sunt extrem de bucuroși că atât titlul, cât și subtitlul „Pentru Onoare! Pentru Patrie! Pentru Tricolor!” se păstrează și astăzi. Acest triplu îndemn mi-a fost inspirat și nutrit de optimismul celor, care lucrau pentru înființarea Armatei Naționale, de patriotismul cu care puneau umărul la ctitorirea instituției atât de importante pentru apărarea țării, pentru independența și suveranitatea Moldovei.

După decembrie 1992 am continuat frumoasa relație cu redacția „OM”. Au avut loc vizite de documentare reciprocă și schimburi de publicații. Apreciez eforturile redacției actuale pentru abordări moderne, dar și pentru menținerea stilului romantic, specific moldovean.”

Domnul Amariei a prins gustul creării publicațiilor, lăsând ca moștenire informațională revista Forțelor Aeriene Române „Cer senin” (1998) și după plecarea din sistemul militar a contribuit la informarea comunității, fondând ziarul „Info Mălini”. Funcțiile de conducere, mai întâi în cadrul redacției „Observatorul militar”, apoi între anii 2012-2020 ca viceprimar al comunei de baștină, Mălini, județul Suceava, au fost alte etape ale carierei sale pentru care experiențele de jurnalism, inclusiv de la „OM”, au avut un rol important.

Tot primul, ca șef de redacție și ca pași făcuți în presa militară din Moldova independentă, este colonel (r) **Viorel Cibotaru**. Având deja o experiență jurnalistică, inclusiv în crearea ziarului *Vocea Poporului*, capacitățile sale profesionale au fost foarte utile, mai întâi în timpul războiului de pe Nistru. În responsabilitatea dumnealui intra crearea de știri în baza informațiilor adunate de peste zi de ofițerii de securitate din armată, transmisiuni în direct la Radio Moldova, uneori câte 7-8 pe zi... Altfel spus, crearea de produse și organizatorice, printre care și contactele cu presa: „La prima conferință de presă din mai 1992 l-am cunoscut pe dl Amariei, care avea pregătite primele două numere ale ziarului „Oastea Moldovei”, iar în baza lor a apărut și foaia volantă.”

Publicația militară cu acte în regulă, elaborată deja de o redacție oficial creată, a apărut în decembrie a aceluiași an: „Pentru început aveam nevoie de personal tehnic. M-a ajutat mult la început Pavel Bujor, ca secretar-general. Ulterior, am fost norociți de un jurnalist de la Dumnezeu, Victor Vornicescu, care a schimbat aspectul ziarului. M-am bucurat de hărnicia lui Victor Osipov. L-am recrutat pe unul din studenții mei, Anatol Mămăligă, inițial ca dactilograf, apoi ca jurnalist. Unul din articolele lui a provocat chiar un scandal. Eu luptam mereu pentru dreptul nostru de a nu fi cenzurați și nu am acceptat o coordonare cu șefii înainte de publicare. Legea scria clar – nu se admite cenzura presei or eu refuzam să încalc legea. Acest îndemn l-am sugerat șefului de redacție locotenent-colonelului Ion Vulpe, când am fost Ministru al Apărării – fără creare de imagine exagerată. Editorialul trebuie să cuprindă echilibrat cotidianul armatei, să reflecte legătura dintre corporația militară și societate, să fie atractiv pentru cititorul nemilitar.”

Experiența din redacție l-a propulsat la ascensiuni profesionale: șef Centru de Presă, șef Direcție relații externe, ambele la Ministerului Apărării; primul bursier moldovean la NATO Defence College, certificat cu statutul de expert universal în domeniul apărării și relații internaționale: „Aceasta a fost baza pentru a dezvolta o serie de programe în cadrul Institutului de Politici Publice, programul de reformare a sectorului de securitate și toate celelalte proiecte din domeniu. Mereu am fost „updated” pe linia securității, am participat la toate elaborările sectorului de apărare.”

Primul jurnalist militar din armata Moldovei, cu studii atestate, omul care a metamorfozat colorat publicația militară la nivel de revistă a fost colonel (r) **Valeriu Rusu**. A devenit membru al colectivului „OM” în decembrie 1993, după revenirea în țară din Transcaukazia, unde a activat pe parcursul a 5 ani, inclusiv la ziarul districtului militar „Закавказские военные ведомости”. Pe perioada cât a fost redactor-șef al ziarului (1995-2000) a înregistrat împreună cu echipa mai multe realizări, printre care computerizarea procesului de machetare/editare a ziarului: „Meritul” computerizării îi aparține lui Dumitru Maxim, care activa pe atunci la publicația „Flux”, și m-a convins că aceasta este „ziua de mâine” pentru publicație. De asemenea, am reușit să „găsim” formula grafică al ziarului, modul de a ajunge la „inima” cititorului, în special cel civil. Apropos, au fost perioade când numărul abonaților civili depășea substanțial pe cel al militarilor. Și trei. Acest lucru vreau să-l menționez separat – reporterii „OM” erau cunoscuți, în special, în unitățile și instituțiile din armată, în față, nu doar numele/prenumele autorului din material. Aveam corespondenți-netitulari, unii chiar foarte activi atât din unități, cât și din societatea civilă.

Cred că în 2000, când am plecat de la „OM”, redacția era un colectiv profesionist, ambițios, completat cu cadre tinere, capabil să facă față oricărei misiuni/încercări. Echipa avea ambiții, mereu în căutare și mai important - dornică să crească profesionist.”

După plecarea de la „OM”, fiind în mai multe funcții - șef Centru de Presă, șef al Secției Relații Publice a Ministerului Apărării - purtător de cuvânt al ministrului Apărării, reporter la Agenția Informațională de Stat „Moldpres”, purtător de cuvânt al Președintelui Republicii Moldova, consilier al miniștrilor Apărării, Economiei, Afacerilor Externe și Integrării Europene și acum, activând la Agenția pentru Știință și Memorie Militară, continuă să fie urmărească evoluția presei militare: „Au fost cazuri când pentru realizarea unor proiecte/misiuni la instituțiile unde am activat, solicitam suportul colegilor de la „OM”, deoarece erau cu mult mai operativi, profesioniști și creativi, prezentându-i drept exemplu pentru specialiștii care activau în subdiviziunile media din instituțiile civile.”

bele redacții

evoluțiile tânărului nostru stat de atunci, conflictul armat de pe Nistru.

Am avut și sarcini de teren uneori la ziar. Îmi amintesc, bunăoară, aplicațiile Regimentului de Transmisii pe poligonul de la Bulboacă, noaptea în vagonul de campanie al contingentului de comandă, dejunul în cort cu militarii.

Îmi place să cred, că aduceam în ziar o viziune din afară, un cadru mai larg al tabloului politic din Republica Moldova și din afara ei, ceea ce reprezenta un context necesar pentru temele pur militare. Cel puțin, așa spuneau colegii pe atunci.”

Experiențele te ajută în viață, completează domnul Osipov, respectiv le-a folosit iscusit în activitatea sa din Parlament, Guvern, în diplomatie, printre care ambasador al RM în Austria și OSCE: „Fiind reprezentant politic al Guvernului pentru soluționarea conflictului transnistrean am coordonat și activitatea delegației Chișinăului în Comisia Unificată de Control din Zona de Securitate. Iar ca reprezentant permanent al Republicii Moldova pe lângă OSCE

am participat și la procesul de schimb de informații militare între statele participante, și la Forul pentru Cooperare în domeniul Securității, ce întrunește la Viena, săptămânal, circa 57 de delegații.”

Astăzi publicația „OM” e înafara intereselor sale permanente, a remarcat însă publicațiile jubiliare din acest an și îndeamnă jurnaliștii să folosească activ noile instrumente de media și de socializare, căci ele ajung și acolo unde este imposibil pentru ziarul tipărit, iar în contextul Războiului din Ucraina, ce a adus pericole la hotarele țării noastre: „Să ținem cont că pe teritoriul nostru împotriva voinței noastre se află ilegal trupe străine, dar și formațiuni paramilitare care sfidează ordinea constituțională. Să ne rugăm de Pace, dar să susținem Ucraina împotriva agresorului și să întărim „Oastea Moldovei.”

Locotenent-major

(r) **Vasile Gribincea**, purtător de cuvânt al „Premier Energy Distribution” de 21 ani, după o carieră de 15 ani la Radio Moldova și, în paralel, 3 ani la „OM” în perioada 1996-1998:

„Activam la redacția Actualități și eram frecvent la evenimentele, organizate la MA, tutelam tematica respectivă și la un moment dat mi s-a propus să activez pe jumătate de leafă la redacție. Pe paginile ziarului se pot regăsi articole mele preponderent despre comisiile interguvernamentale cu privire la retragerea armatei a 14, despre depozitul de la Cobasna, unde o parte din tehnică s-a casat, dar a rămas încă mult arsenal. Mi-aduc aminte că OSCE adusesse o cameră Tonovan, ce permitea distrugerea în interior a munițiilor de artilerie etc. A stat câteva luni la Tiraspol și nu au permis utilizare ei.

Prezentam în „OM” ceva inedit la aceasta temă sau ca o sinteză a ceea ce reușeam. Domina și un fel de competiție, premiul fiind preluarea articolelor de presa civilă și mă bucur că m-am numărat printre premianți. Era vorba de un interviu cu Nicolae Osmochescu, Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Moldova, viceprim - ministru, preluat de o agenție de știri. Șeful, Valeriu Rusu, ne sugera că această abordare trebuie să fie coloana vertebrală a presei militare - să fim citați de toți. Voluntarii redacției dădeau o sclipire ziarului.

Astăzi, când am timp cu plăcere deschid versiunea electronică a revistei și citesc. Îmi place stilul, discuțiile cu ostași sau interviuri sufletești sunt mereu atrăgătoare, dacă e făcut ziaristic corect. De aici am descoperit fapte inedite despre colegii mei de radio, cum sunt anii de armată. Îți atrage atenția un articol despre pacificatorii noștri.”

CONCLUZIE

Când am început realizarea acestei idei - de a readuna vechiul colectiv, punând accent pe colaboratorii, pentru care „OM” a fost platforma unei cariere sonore, am fost entuziasmată. Pe măsură ce am descoperit fiecare poveste, încântarea creștea și ea.

Doamne, ce nebulie domina în acel colectiv! Ce dedicație - până la sacrificiu! Unul dintre ei, Anatol Mămăligă, a lăsat înmormântarea propriului tată pe planul secund, numai să reușească la timp editarea ziarului. Accentuez, pe atunci era săptămânal!

Mi-e dor de acea atmosferă, pe care am trăit-o nu împreună cu cei nominalizați, ci mai târziu, în colectivul de la radio. O atmosferă creativă contagioasă, o competiție frumoasă nedeclarată și o finalitate trăită în unison! Acestei temelii rezistente se datorează funcționalitatea de azi a revistei. O astfel de mentenanță ziaristică va ține departe publicația militară de trecerea ei în rezervă.

Liuba VICOL

7 HECTARE DE MEMORIE MILITARĂ

- Complexul „Eternitate” ca denumire s-a întipărit rapid în mintea noastră. Azi poate doar preșcolarii sau elevii mici pot spune că nu știu ce este. Dar mă întreb și vă întreb: dincolo de nume, cât cunoaștem despre el, fără să facem apel la Google?

Înainte de toate amintesc că e un loc al memoriei față de soldații căzuți în timpul operațiunii militare Iași-Chișinău din august 1944, probabil, tot una „specială”.

Prezentarea o încep cu cea mai apăsătoare zonă, ce vine să ne tulbure amintirile și la aproape 80 de ani distanță - Cimitirul Eroilor. Actualmente, aici sunt 129 de monumente funerare și 75 de plăci comemorative, instalate printre 6 stele de piatră, ce reflectă anii de război și unul înaintea lui. Cea mai mare parte a mormintelor se află aici încă de la crearea complexului - 9 mai 1975. La fel de adevărat, e că și până la această dată cimitirul e împărțit în trei părți: luteran, lipovenesc și ortodox. Ororile războiului sunt reprezentate printr-o clopotniță, iar coroana de metal gri-albăstrui cu diametru de 1840 mm le zice că: „**Noi nu v-am uitat**”.

Periodic cimitirul se reînnoiește. Ultima înmormântare colectivă a avut loc în 2017, când au fost înhumate osemintele a 62 soldați sovietici, găsite pe un câmp de luptă din capitală, susține maior Victor Petrov, șeful complexului: „Nu oricine obține un loc în cimitirul militar de aici. Decizia finală o ia primăria Chișinău, iar procesul de coordonare durează. De exemplu, în 2021, doar după doi ani de proceduri birocratice, am reușit să instalăm monumentul marinarului Alexandru Marinescu. Căpitanul era considerat submarinistul nr. 1. A devenit faimos, mai ales după ce a scufundat nava nemțească *Gustloff*, în care se aflau peste 8000 de pasageri. În presa vremii a fost catalogat ca atacul secolului 20, iar Adolf Hitler îi spunea inamicul personal.”

Construcția arhitectonică dată e singura de acest fel pe teritoriul unității memoriale. Din categoria „speciale” mai sunt două morminte: a unui aviator și a unui tanchist.

Cea mai impunătoare prezență, de 25 m înălțime, rămâne a fi piramida de 5 puști, fiecare din ele reprezentând câte un an de război. Pe mijloc, parcă protejat de arme, se află focul veșnic, ce se înalță dintr-o stea metalică de culoare galbenă. Și tocmai pentru a-i păstra perpetuitatea, e nevoie de mentenanță, o dată pe an... Atunci pentru câteva ore flacăra este stinsă: „Ultima deconectare s-a făcut înainte de 9 mai, când specialiștii de la „Chișinău-Gaz” au curățat

sistemul de injecție a gazelor. Procedura a durat vreo 2 ore. O stingere temporară forțată s-a produs și în toamna anului 2021. Motivul a fost economisirea consumului de gaze. Zilnic acest obiectiv are nevoie de cca 90 m³. De asemenea, am avut câteva cazuri când focul s-a stins din cauza unui vânt puternic.” De fapt, momentul stingerii programate e cumva justificat, dacă e să ne bazăm pe conceptul „Flacăra Eternității” - simbol al încheierii definitive a războiului. Or, în prezent, avem o altă realitate.

Un alt element diferit față de anii precedenți este că din peisaj a dispărut paza permanentă a instalației monumentale. Anterior, soldații de la Garda de Onoare stăteau în poziție de drepti în preajma focului veșnic zilnic, între orele 08:00 și 20:00. Decizia din 2017, de a suspenda acest serviciu, s-a bazat pe economisirea surselor financiare: transportarea tur-retur a efectivului și a hranei, asigurarea cu echipament și căldură în perioada rece, susține colonel Andrei Cemîrtan, șeful Comendurii Militare. În prezent, militarii îndeplinesc această misiune doar la evenimente.

Cine păzește atunci complexul? E, totuși, un loc public, cu acces liber 24/24 și tentația răufăcătorilor e mare: „Zilnic doi carabinieri patrulează complexul în perioada 16.00 - 23:00 în vederea menținerii ordinii publice. Nu e suficient, dar patrulă de noapte nu avem. În ceea ce privește camerele de supraveghere, suntem în proces de negocieri. Au fost câteva cazuri de vandalism, sperăm conducerea Ministerului Apărării să ne susțină”, completează conducătorul de la Eternitate.

Printre cele mai grave incidente ofițerul ne-a mărturisit despre trei - două din ele produse în 2019: „Cineva a vandalizat o placă comemorativă și au fost furate câteva coroane de pe gard. În luna mai s-au descoperit mai multe obiecte explozive inactive în preajma memorialului. Presupusele motive ale vandalizării sunt diferite și făptașii sunt greu de găsit. Cel puțin, în cazul coroanelor, au fost găsite și restabile.”

Singurul monument, ce are o destinație diferită de întregul concept al unității, cu excepția faptului că tot la eternitate se referă, e „Maica îndurerată”. Această creație a sculptorului Iurie Canașin, artist al Poporului, a fost ridicată în cinstea Războiului pentru Independență a Republicii Moldova din 1991-1992. Nu am încă un răspuns elocvent de ce monumentul dat se află aici, dacă nu a fost înmormântat nici un soldat, căzut în acel război. Până la momentul adevărului să aducem un omagiu celor, ai căror nume se află pe plăcile de granit.

Dincolo de moștenirea istorică și culturală lăsată de arhitectorul Semion Șoiheț, sculptorii Ivan Poniatovski și Iurie Canașin, întreaga întindere de 7 hectare trebuie întreținută constant. Toată munca o îndeplinește un colectiv de 6 persoane, dintre care unul, șeful, e cu funcție doar administrativă; unul combină responsabilitățile de birou și de îngrijire a teritoriului, iar ceilalți patru civili au grijă ca fiecare m² să fie amenajat și curat: „Cel mai mult e nevoie de forțe de muncă din primăvară-până toamna târziu. Iarna - poate la dezăpezire și cam atât. Respectiv, angajații, deși au salariu mic și muncesc mult în perioada caldă, pentru același venit activează mai puțin în perioada rece”, concretizează domnul maior.

Apropo, de curățenie. Aceasta e pe seama unui bătrânel de 84 de ani, care și-a dedicat toată viața spațiilor verzi, dintre care 12 ani complexului „Eternitate”, devenind, astfel, și cel mai longeviv colaborator al instituției. Anton Goncearenco, căci despre el e vorba, ne-a mărturisit că aici sunt copaci, pe care i-a sădit în tinerețe sa chiar la crearea memorialului: „Pentru amenajarea mormântului frățesc comun am căutat mai bine de jumătate de zi doi brazi și doi

mestecenii asemănători, brazii reprezentând memoria întuneată și i-am sădit în spate, iar mestecenii în față, ca simbol al memoriei „albe”. Brazii au rămas, dar mestecenii s-au uscat. Au nevoie de lumină și umezeală, dar nu au avut.”

Specialistul mi-a mai spus că cel mai vârstnic brad are vreo 70 de ani, unicul rămas din cele 7 sădite ca într-o formație militară, iar cel mai vechi copac din sector a fost un nuc: „Când l-au tăiat, am numărat cam 525 de inele. În general, nu prea rezistă copacii aici, nu știu de ce - poate din cauza rămășițelor corpurilor soldaților, poate e ceva otrăvitor în pământ?.. Oricum, continuăm să plantăm. Recent, am pus niște castani comestibili, sper să ne bucurăm și de roadă.”

Așadar, un loc ca acesta, pe care oamenii îl vizitează la anumite evenimente, câteodată din curiozitate turistică sau permanent ca o plimbare de rutină, ascunde multe subtilități și e chiar plăcut să le cunoaștem. Pentru voi ce a fost nou?

Liuba VICOL

LATINITATE MILITARĂ

Demult căutam să aflu ce termeni militari din limba română sunt cei mai vechi. De Ziua internațională a Latinității, marcată pe 15 mai, am găsit răspunsul. E adevărat că moștenirea lingvistică latină pe segment militar e modestă pentru că diferențele de concept și conținut sunt prea mari. Unele cuvinte și-au păstrat miezul semantic, altele și-au schimbat și forma și sensul, de te miri când afli că are un început militar.

Curios e că însăși cuvintele „militar” și „apărare” și-au menținut verticalitatea de limbaj chiar din perioada romanică. Astfel, latinescul *miles* „militar” înseamnă aflat în disponibilitate de a se rostui, iar latinescul *apparare* „a (pre)găti” era folosit ca „a pregăti apărarea”. Aceeași longevitate latină au termenii: arc,

armă, a învinge, jurământ, luptă, pușcă, tun, oaste, pradă, secure etc.

În corespundere cu originea noțiunilor trebuie să facem distincție dintre nave și corăbii. Cele dintâi provin de la *navis*, ce semnifică „navă de război”, în timp ce „navele de transport comercial” se numeau *corabita*.

O descoperire surprinzătoare sunt expresiile, ce astăzi nu au utilitate strict militară, dar pornesc anume din acest domeniu. De exemplu, *buluc* însemna unitate militară cu un efectiv între 100 și 500 de militari sau *arete*, adică „berbec”, ce are ca sens „berbec de izbire a fortificațiilor”.

Și asta nu e tot.

ALBINELE ÎN APĂRAREA NAȚIONALĂ

Pe 20 mai albinele regine și chiar trântorii sărbătoresc, fără să știe, ziua lor mondială. Omul îi aduce un omagiu pentru produsele folositoare, obținute cu atâta sârguință și sacrificiu. Și nu numai. Istoria ne aduce o serie de exemple când necuvântătoarele zburătoare au apărut țara alături de militari. Bunăoară, în secolul al XI-lea, trupele împăratului Henric I și-au apărut fortificațiile, folosind un baraj de stupi asupra forțelor de asediu ale ducelui Geiselbert de Lorena. În timpul Războiului Civil American trupele Uniunii au fost aproape distrase când artileria de sud a aruncat un rând de stupi într-o curte prin care treceau. „Ploaia galbenă” a fost indusă și în războiul din Vietnam, împotriva americanilor.

Pilde de acest fel sunt multe și toate ne demonstrează cât de mare este puterea când există unire. Aceeași observație o are și sergent clasa I, Alexei Rotaru, armata negru-galben a căruia e cam de 30 mii ori mai numerică decât armata, din care face parte el. A format-o cu greu, adunând ani la rând bănuț cu bănuț. Acum 5 ani a reușit să procure un stup, peste un an încă unul. Dragostea față de albini l-a motivat să continue, chiar și în momentele de cumpănă, cum au fost anii secetoși: „Îmi place însăși albina, e un exemplu de hărnicie și responsabilitate, plus că în mediul ei mă calmez. Uneori pot munci o zi întreagă și nu realizez că a trecut.”

Șeful de depozit transmisiuni din Regimentul de Aviație are acum 5 stupi și un arsenal întreg de cunoștințe despre această insectă valoroasă.

Rubrică realizată de Liuba VICOL

